

Viszontválasz Jeszenszkynek

VISSZHANG - LXIII. évfolyam, 31. szám, 2019. augusztus 2.

Jeszenszky Géza végképp kifogyott az érvekből, már csak személyeskedésre futotta erejéből. Nem volt semmiféle „embermentő katonai beavatkozás” 1944-ben, a Horthy-Koszorús legendáriumot az általa „szerkesztett” kötet egyetlen tanulmánya sem tudta meggyőzően, dokumentumokkal, adatokkal alátámasztani. Jeszenszky nem emlékszik pontosan arra, milyen tanulmányokat dobált egymás mellé: a kötetében közölt kilenc írás közül négy meg sem említi Koszorúst. Horthy 1944. június végén még semmit sem állított le, hidegvérrel nézte, közönyösen tűrte július 6-ig legalább 100 000 zsidó deportálását. Hogy Ránki György 37 évvel ezelőtt mit írt, az érdekes, de ha ma élne, és ismerné az elmúlt évtizedek kutatási eredményeit, valamint a friss szakirodalmat (amit Jeszenszky szemmel láthatóan nem ismer), akkor bizonyára másképpen, árnyaltabban fogalmazna. Ránki nem hallgatná el, mint Jeszenszky, hogy Horthy miért parancsolta el a csendőröket 1944. július 6-án a fővárosból és környékéről. Azért, mert rosszul tájékozott volt, és féltette a hatalmát. Alaptalanul tartott attól, ha elviszik a sárga csillagos házakból a zsidókat, a fővárost szőnyegbombázni fogják a szövetségesek. Azt hitte, hogy Baky László belügyi államtitkár (régji, kedves szegedi „vitéze”) puccsot szervez ellene, ezért vezényelt több ezer csendőrt Budapestre. A szövetségesek katonai sikerei meggyőzték, hogy a nácik és csatlósai elveszítették a világháborút. Lassan felfogta a külföldi és belföldi tiltakozások, figyelmeztetések, fenyegetések jelentőségét is. Végre belátta, hogy szomszédaink, Románia és Szlovákia már rég abba hagyták a zsidók öldöklését, deportálását, csak mi szállítjuk elvakult dühvel az élő nyersanyagot az auschwitzi halálgyárba. Mindazonáltal Pest környékéről engedte a további deportálásokat, és augusztusban újra tárgyalásokat kezdett a nácikkal a fővárosi zsidók elszállításáról, amit végül engedélyezett is. Nem Horthynak, hanem a román diktátor, Ion Antonescu hatalmát megdöntő Mihály királynak köszönhető, hogy összeomlott a délkeleti német front, és a németeknek sem emberük, sem vonatszerelvényeik nem voltak, hogy folytassák a deportálásokat.

Nem én helyeztem a hangsúlyt arra, hogy Horthy mit tudott vagy mit nem tudott arról, mit művelnek a nácik a hatalmukba került zsidókkal. Könyvében Jeszenszky a felháborodástól reszkető klaviatúrával hangoztatta, hogy egyrészt semmit, másrészt nem is lehet tudni, hogy mit tudott. Most, hogy bebizonyítottam, pontosan tudta, a halálba viszik a magyar zsidókat, megpróbál úgy tenni, mintha ez lényegtelen, mellékes kérdés lenne. Sajtóhiba az, hogy Magyarországot a náci Németország „névleges szövetségesének” nevezi, vagy azt állítani, minden érdemi bizonyíték nélkül, hogy Horthy parancsot adott Koszorús Ferenc ezredesnek, hogy védje meg a fővárosi zsidókat a deportálástól? Sajtóhiba nem tudni arról, hogy Magyarországon, állításával ellentétben nem az 1918-1919-es, az antiszemita szerint úgymond „judeobolsevisták” vezette forradalmak „okozták” az antiszemitizmust, annak komoly, több évtizedes hagyományai voltak, és jelentős tömegek, társadalmi csoportok körében mélyen meg volt gyökerezve? Sajtóhiba budapesti zsidóknak nézni olyanokat, akik a hátukon viselik a hatágú sárga csillagot?

Érdekes, Jeszenszky mennyire nem érti, hogy mit mondott 1994. április 5-én Budapesten a nemzetközi holokausztkonferencia megnyitó ünnepségén. Szerinte ott egy „incidens” történt, amelynek célja a hivatalban lévő kormány egyik miniszterének lejárata volt. Igaza van, de tegyük hozzá: a lejárata magának az akkori külügyminiszternek, Jeszenszkynek volt köszönhető. Most újraközölte akkori szövegét, jelentősen (ön)cenzúrázott formában. Valaki szólhatott neki, hogy talán nem lenne jó, ha ismét azt állítaná, hogy Bibó István is, mint ő is, helyeselte a zsidótörvényeket. Jeszenszky szerint akkor azt lehetett remélni, hogy „ezek a törvények korlátozni tudják a szörnyűségeket”. Bibó szerint: „...a zsidók ellen való

törvényhozás nem kifogta, hanem megdagasztotta a jobboldal vitorláiban a szelet, s nem elhárította a véres zsidóüldözés veszélyét, hanem »legális« formák között hozzászoktatta a magyar társadalmat a zsidóknak az emberi méltóság közös sáncaiból való kirekesztéséhez. A zsidótörvényeket tehát nyomon követték a jobboldallal való versengés jegyében olyan intézkedések is, melyek a zsidók számára az emberi élet minden területén először az emberi méltóság degradálását, azután pedig mind rohamosabb módon a fizikai és életbiztonság megszűnését jelentették.” Jeszenszkyt azért is tapsoltuk ki annak idején, mert világosan különbséget tett a zsidók és a magyarok között, mert ugyebár a zsidók – nem magyarok. Majd azt is közölte, hogy a zsidók tragédiáját nem kizárólag a hitleri háború okozta, hanem Trianon és az afölötti fájdalom... Randolph Braham – Jeszenszkyt ezt is elhallgatja – monumentális monográfiája utolsó, 2015-ös magyar kiadásában egyetlen lábjegyzetben, egyszer említi meg Koszorús nevét, szakirodalomként ott az egyik cikkemre hivatkozik. Braham professzornak megvolt a véleménye Jeszenszky 1994-es botrányos szerepléséről, a Jogi Kar aulájában mellette ültem, ő is a „kitapsoló” egyike volt. Később hosszú tanulmányt írt a magyarországi holokauszt történetének meghamisításáról, köztük megemlítve Jeszenszkyt is.

„Gyakori történelemhamisító fogás az »általánosítás« is. Azok élnek vele, akik azt állítják, hogy a zsidók tragédiája csupán apró részlete annak a grandiózus katasztrófának, amelyet maga a világháború zúdított az emberiségre, s amelyben más népcsoportok is rengeteget szenvedtek, nem csak zsidók. Némelyek összefüggést mutatnak ki a zsidók tragédiája, illetve a magyarok Trianon okozta traumája között is. Ezt hangoztatta például Jeszenszky Géza akkori külügyminiszter 1994. április 5-én, egy budapesti tudományos tanácskozás (*A Holocaust Magyarországon: 50 év múltán*) megnyitó ülésén. Megjegyzései mind a teremben, mind a sajtóban botrányt kavartak.” (beszelo.c3.hu)

Jeszenszky történelemhamisító volt 1994-ben és az maradt 2019-ben is. Végtelenül elfogult Horthy és a Horthy-rezsim iránt, ráadásul a holokauszt és a második világháború történetét sem ismeri elég alaposan.